

גיטין מט

עניין: דריש טעמא דקרא

גליוני הש"ס

שם חוד"ס ורבי שמעון כו' כ' לא פליגי אלא היכא דאיכא נפקותא, כ"ב כ"כ החוס' פויד צסוטה י"ד א' ד"ה כדי וע' פנ"י ר"ה ט"ז א' ד"ה תניא אר"י משום ר"ע מפני מה אמרה תורה הביאו עומר כו' דכ' כן מסבירא דנפשי' עש"ה ומידוש שלא העיר שכ"כ החוס' צב' מקומות הנ"ל:

פני יהושע ר"ה טז.

שם תניא אמר ר"י משום ר"ע מפני מה אמרה תורה הביאו עומר בפסח כו'. ולכאורה יש להקשות דבעלמא [ב"מ קט"ו ע"א] אשכחן לר' יהודה דלא דריש טעמא דקרא, והכא דריש. וי"ל דאפילו למאן דלא דריש טעמא דקרא היינו במידי דנפ"מ לדינא או לאיסור והיתר כגון הך דאלמנה אין ממשכנין אותה דפרק המקבל [שם] והך דלא ירבה לו נשים בפרק כ"ג [סנהדרין כ"א ע"א], משא"כ האי דהכא דהאי טעמא לא הוה אלא לעניני אגדה, דהך טעמא דעומר ואינך דברייתא שאינן אלא ענין אגדה ואין בהם לא איסור ולא היתר לכו"ע דרשינן כדאשכחן בפ"ק דקדושין

שדי חמד מערכה טי"ת כלל ט"ז

שיימינן בדמויק עכ"ד הסוספוט ומוכן שהבין מן הפרי חדש שכוונת הסוספוט לומר דרבנן דר' שמעון לא פליגי עליה ואמרי דלא דרשינן טעמא דקרא אלא היכא דאיכא נפקותא דדינא וכחננו והכא נמי משום האי טעמא שיימינן בדמויק כלומר דאי לא דרשינן טעמא דקרא מלין למימר כר' ישמעאל דבדניזק שיימינן אבל אי דרשינן טעמא דקרא מוכרחים לומר בדמויק שיימינן ומשום הכי אמרינן בש"ס ור' שמעון היא כלומר ולא כרבנן יר' שמעון דכיון דאיכא נפקותא דדינא לא סברי למירש טעמא ל"י זה מבוחר יולא מדברי הסוספוט דהיכא דלקוטטא ליכא שום נפקותא כולי עלמא מודו דדרשינן טעמא דקרא ולכן כתב הרב פרי חדש דבהכ"ה דעיר הנדחה בספר דליכא נפקותא דדינא כולי עלמא מודו דדרשינן טעמא דקרא :

אמנם רב שכות יעקב בקונטרס פאר יעקב שבסוף חלק ראשון בחידושו למסכת גיטין שם (כדע"פ שלפני ניסח ד' י"ב פ"ב נרש"י ותוס' וכו') והוא טעות שד"ס כי דברי רש"י ותוספות סס ב"ל ג"פ ע"ב) נראה שרות אחרת אהו שכוונתם שכתב ו"ל ברש"י ד"ה ור' שמעון היא ר' שמעון שהיה תלמיד ר' עקיבא אמרה נראה דרש"י ותוס' נשמרו דלא תיקשי להם קאמר מתניתין ר' עקיבא היא הלא יכול לתרן בקילור אליבא דכולי עלמא ר' שמעון היא דריש טעמא דקרא ומה טעם קאמר מה טעם בעידיה מפני תיקון העולם לכך פירש רש"י ולהכי מוקי כר' עקיבא משום דר' שמעון תלמידו היה והסוספוט מתרליס בדרך אחרת דגם ר' שמעון לא דריש טעמא דקרא אלא היכא דאיכא נפקותא עכ"ל וכוננו דכיון דכשאין נפקותא לא דריש ר' שמעון טעמא אס' כן גבי עידיה דריש טעמא על כרחין לומר דאיכא נפקותא דאי דרשינן טעמא זיימינן בדניזק ואי לא דרשינן טעמא מלין למימר דבניזק שיימינן ונמלא דלר' ישמעאל מוכרחים אנו לומר דלא דריש טעמא ומשום הכי הולכנו בש"ס לאוקומא כר' עקיבא דוקא ולא אמרו דאיכא ככולי עלמא כלומר בין כרבי ישמעאל ובין כר' עקיבא וסברי כר' שמעון דדריש טעמא משום דאס' נאמר כן טרי ליכא נפקותא דדינא והרי כפי האי גוונא לא דריש ר' שמעון טעמא דקרא :

רמב"ם סוף הלכות מעילה

ח. ראוי לאדם להתבונן במשפטי התורה הקדושה ולידע סוף ענינם כפי כחו.

רמב"ם סוף הלכות תמורה

ביציאתו הוא שמתקדשו. אע"פ שכל חוקי התורה גזירות הם כמו שביארנו בסוף מעילה. ראוי להתבונן בהן וכל מה שאתה יכול ליתן לו טעם תן לו טעם. הרי אמרו חכמים הראשונים שהמלך שלמה הבין רוב הטעמים של כל חוקי התורה. יראה לי שזה שאמר

